ਰੀਮਾ ਬੇਸਿਕ 350

ਬਨਾਮ

ਸੁਮਰ ਸਿੰਘ ਸਲਕਨ

(2018 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1220)

25 ਸਤੰਬਰ, 2018

[ਦੀਪਕ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸੀਜੇਆਈ, ਏ.ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ ਅਤੇ ਡਾ. ਡੀ. ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇਜੇ]

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1973 ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਿਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ 1 ਨਵੰਬਰ 2014 ਤੋਂ ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਵਜੋਂ 20,000/- ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦਿੱਤਾ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੰਤਿਮ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਰਾਸ਼ੀ @10,000/- ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ। 17 ਜੁਲਾਈ, 2003 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ 8 ਦਸੰਬਰ 2010 ਤੱਕ 8 ਦਸੰਬਰ 2010 ਤੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ 9 ਦਸੰਬਰ 2010 ਤੋਂ ਬਾਅਦ 9,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਫੈਸਲਾ: ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕੀਤੀ - ਤੱਥ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ - ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਸੀ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਕਾਲਪਨਿਕ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਰਾਸ਼ੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸਿਧਾਂਤ ਅਸਥਿਰ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ, ਸਾਲ 2003 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਪਿਛਲੇ ਆਚਰਣ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, 2015 ਤੱਕ; ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸ਼ੱਕੀ ਅਤੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 2010 ਤੋਂ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਉਹ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ; ਸਾਲ 2010 ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਮਾਸਿਕ ਆਮਦਨ 1,77,364/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ - ਇਸ ਸਮੇਂ, ਅੱਜ ਵਧਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਰ ਅਤੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੀ ਉੱਚ ਲਾਗਤ ਸੂਚਕਾਂਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੂਰਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਨਵਰੀ 2010 ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 20,000/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ 1 ਜੂਨ, 2018 ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 25,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ

1.1 ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕੀਤੀ, 28 ਜਨਵਰੀ, 2015 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਐਮਏ ਹੈ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਜਨ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟ-ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਡਿਪਲੋਮਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਵੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ

ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਉਸ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 9] [356- ਜੀ- ਐੱਚ; 357-ਏ-ਬੀ]

1.2 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 16 ਜੁਲਾਈ, 2003 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੁਰਕੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ 30 ਅਗਸਤ, 2003 ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ/ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੁਰਕੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 28 ਅਕਤੂਬਰ, 2004 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜੋ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਰੁਖ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ-ਤਰਫਾ ਤਲਾਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਵੀ ਅਪਣਾਈਆਂ। [ਪੈਰਾ 12] [357- ਜੀ- ਐੱਚ; 358-ਏ-ਬੀ]

1.3 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਾ ਬਾਰੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਸੀ [ਬੀ.ਕਾਮ, ਐਮ.ਏ (ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ) ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਐਮ.ਬੀ.ਏ.] ਅਤੇ ਇੱਕ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਅਟੱਲ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 13] [358- ਡੀ- ਈ; 360- ਐੱਫ]

1.4 ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਕਾਲਪਨਿਕ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ ਮਾਸਿਕ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਰਾਸ਼ੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸਿਧਾਂਤ ਅਸਥਿਰ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ, ਸਾਲ 2003 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ 2015 ਤੱਕ ਟਾਲਣ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਪਿਛਲੇ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸ਼ੱਕੀ ਅਤੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 2010 ਤੋਂ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਉਹ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ; ਸਾਲ 2010 ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਮਾਸਿਕ ਆਮਦਨ 1,77,364/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ; ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ (ਜਿੱਥੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸੀ) ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਪਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 1 ਨਵੰਬਰ, 2014 ਤੋਂ 20,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ, ਅੱਜ ਵਧਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਰ ਅਤੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੀ ਉੱਚ ਲਾਗਤ ਸੂਚਕਾਂਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੂਰਾ

ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਨਵਰੀ 2010 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ 20,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਅਤੇ 1 ਜੂਨ, 2018 ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ 25,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 15, 16] [361-ਬੀ- ਐੱਫ- ਜੀ]

ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2018 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1220

2015 ਦੀ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਫੌਜਦਾਰੀ) ਨੰਬਰ 204 ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 31.05.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਇਨ-ਪਰਸਨ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਲਵਿਕਾ ਰਾਜਕੋਟੀਆ, ਰਜਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਝਾਅ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ. 1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 31 ਮਈ, 2018 ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ 2014 ਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 363 ਵਿੱਚ 28 ਜਨਵਰੀ, 2015 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਜੱਜ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਉੱਤਰੀ ਰੋਹਿਣੀ, ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, 10 ਦਸੰਬਰ, 2010 ਤੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਨਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸੀਮਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ/ਪਤੀ ਨੂੰ 9 ਦਸੰਬਰ, 2010 ਤੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 9,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

3. ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। ਬੇਲੋੜੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦਾ ਵਿਆਹ 24 ਮਾਰਚ, 2002 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਛਾਉਣੀ ਦੇ ਇਨਫੈਂਟਰੀ ਹੋਸਟਲ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ, ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਸਥਾਈ ਨਿਵਾਸੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸਨੂੰ 28 ਮਾਰਚ, 2002 ਨੂੰ ਟੂਰਿਸਟ ਵੀਜ਼ਾ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਹੋ ਗਏ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ, ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਸਥਾਈ ਨਿਵਾਸੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਟੂਰਿਸਟ ਵੀਜ਼ਾ

'ਤੇ ਵੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਸਨੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਟੂਰਿਸਟ ਵੀਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਹੋ ਗਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਹੁਰਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮਹਿਲਾ ਸੈੱਲ ਅੱਗੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। 16 ਜੁਲਾਈ, 2003 ਨੂੰ, ਉਸਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਭੱਤੇ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2347-2349/2014 ਰਾਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਜਿਸਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 28 ਅਕਤੂਬਰ, 2014 ਨੂੰ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 1 ਨਵੰਬਰ, 2014 ਤੋਂ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 20,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਨਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਚ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 28 ਜਨਵਰੀ, 2015 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅੰਤਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਰਕਮ 17 ਜੁਲਾਈ, 2003 ਤੋਂ 8 ਦਸੰਬਰ, 2010 ਤੱਕ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 10,000/- ਰੁਪਏ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 8 ਦਸੰਬਰ, 2010 ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 2003 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਅੰਤ 28 ਜਨਵਰੀ, 2015 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ:

"ਰਾਹਤ:

ਉਪਰੋਕਤ ਮੁੱਦੇ ਨੰਬਰ 1 'ਤੇ ਮੇਰੀ ਖੋਜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਧਾਰਾ 125 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਵੇ:-

1. ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭਾਵ 17.07.2003 ਤੱਕ 08.12.2010 ਤੱਕ, ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 10,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ।

2. 08.12.2010 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤੇ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉੱਤਵਾਦੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਬਕਾਏ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਚੁਕਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ/ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਸਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ, ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ।

ਫਾਈਲ ਰਿਕਾਰਡ-ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।"

4. ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 2015 ਦੀ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ) ਨੰ. 204 ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ:

"85. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, 28.01.2015 ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ 09.12.2010 ਤੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ/ਪਤਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਨਾ ਦੇਣ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ/ਪਤਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 08.12.2010 ਤੱਕ 10,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ 09.12.2010 ਤੋਂ ਬਾਅਦ 9,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਫੈਸਲੇ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

86. ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ "ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ।"

5. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਮਾਸਿਕ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਰਕਮ ਬਾਰੇ ਹੈ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਮਾਸਿਕ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੁਕਤਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ:

(i) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 28.10.2014 ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2347-49, 2014 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਭੁਗਤਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 20,000/- ਰੁਪਏ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਸਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਅੰਤਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(ii) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਬੂਤ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੋਲ ਮੇਰਠ, ਯੂਪੀ ਵਿੱਚ 26.50 ਵਿੱਘਾ (6.625 ਹੈਕਟੇਅਰ) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਮੇਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪੂੰਜੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਹਨ;

(iii) ਉੱਤਰਦਾਤਾ [ਯੂ.ਐੱਸ.ਏ. ਤੋਂ ਬੀ.ਕਾਮ., ਐਮ.ਏ. (ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ) ਅਤੇ ਐਮ.ਬੀ.ਏ.] ਨੇ ਲਗਭਗ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ, ਦੁਬਈ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਤੱਥ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਛੁਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬੱਚਤ, ਨਿਵੇਸ਼, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(iv) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਸਾਲ 2010 ਲਈ ਆਖਰੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਤਨਖਾਹ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਆਖਰੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਤਨਖਾਹ ਕੈਡ $48,372.34 ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ (21,28,368/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੈਡ $ ਦੇ ਬਰਾਬਰ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਾਸਿਕ ਤਨਖਾਹ ਰੁਪਏ ਬਣਦੀ ਹੈ। 1,77,364/-। ਭਾਵੇਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਵਾਧਾ 5% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਆਧਾਰ ਸਾਲ ਯਾਨੀ 2010 ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਮਾਸਿਕ ਤਨਖਾਹ 2,51,800/- ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗੀ। ਖੁਲਾਸਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। 50,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਆਮਦਨ ਜੋੜਨ 'ਤੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਮਾਸਿਕ ਆਮਦਨ 3 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

7. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਰਾਹੀਂ, ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਗਲਤ ਤਰਕ ਹੈ:

(ਏ) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰਕ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਬੀ) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੀ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(ਸੀ) ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 38 ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ 25,000/- ਰੁਪਏ (ਪਚੀ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਸਿਰਫ਼) ਤੋਂ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਉਲਟਾਉਂਦੀ ਹੈ।

(ਡੀ) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਤਰਕ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਉਲਟਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ, ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਵਜੋਂ, ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਈ) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਘਿਣਾਉਣੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਦੇ ਉਸਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦੇਵੇਗਾ।

(ਐੱਫ) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ ਪਰ ਅਮੀਰ ਨਹੀਂ; ਭੁਗਤਾਨ ਅਨੰਤ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ।

(ਜੀ) ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਵੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੰਮ ਅਤੇ ਕਮਾਈ 'ਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੁਝ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਿਖਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾਏਗੀ।

(ਐੱਚ) ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਜਾਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼, ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ 4 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 15 ਸਾਲ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜੋ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

8. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਲਵਿਕਾ ਰਾਜਕੋਟੀਆ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

9. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਰਕਮ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕੀਤੀ, 28 ਜਨਵਰੀ, 2015 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਐਮਏ ਹੈ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਜਨ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟ-ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਡਿਪਲੋਮਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਵੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਸੀ।

10. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 17 ਜੁਲਾਈ, 2003 ਅਤੇ 8 ਦਸੰਬਰ, 2010 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਇਸਦੀ ਬਜਾਏ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ 9 ਦਸੰਬਰ, 2010 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਇਸ ਰਕਮ ਨੂੰ 9,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

11. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ 'ਤੇ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ 9,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤੰਦਰੁਸਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਆਪਣੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਜਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ

ਰਿਹਾ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਕਿ 2010 ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਆਪਣੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਾਲ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੀ (ਉੱਤਰਵਾਦੀ) ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਆਮਦਨ 18,332/- ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਾਲਪਨਿਕ ਆਮਦਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕੈਂਟਕੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਯੂਐਸਏ ਤੋਂ ਬੀ.ਕਾਮ., ਐਮ.ਏ. (ਇਕੋ.) ਅਤੇ ਐਮ.ਬੀ.ਏ. ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ 9 ਦਸੰਬਰ, 2010 ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 9,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

12. ਧਾਰਾ 125 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ, 2003 ਤੋਂ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧੀ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਲੋੜੀਂਦਾ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 16 ਜੁਲਾਈ, 2003 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕੁਰਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਸੀ ਜੋ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ 30 ਅਗਸਤ, 2003 ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ/ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੁਰਕੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 28 ਅਕਤੂਬਰ, 2004 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਿਰੁੱਧ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਰੁਖ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ-ਪੱਖੀ ਤਲਾਕ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਵੀ ਅਪਣਾਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ 'ਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 25,000/- ਰੁਪਏ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾ ਕੇ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਕਮਾਈ ਗਈ ਮਾਸਿਕ ਤਨਖਾਹ ਸਾਲ 2003 ਵਿੱਚ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 20 ਅਕਤੂਬਰ, 2014 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਵੰਬਰ, 2014 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਵਜੋਂ 20,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਨਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਚ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

13. ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਾ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤੰਦਰੁਸਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"79. ਜਿਰ੍ਹਾ ਦੌਰਾਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਕੈਂਟਕੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬੀ.ਕਾਮ, ਐਮ.ਏ. (ਇਕੋ.) ਅਤੇ ਐਮ.ਬੀ.ਏ. ਹੈ; ਜਵਾਬਦੇਹ ਸਪ੍ਰਿੰਟ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ $(ਕੈਡ) 29,306.59 ਕੁੱਲ ਸਾਲਾਨਾ ਤਨਖਾਹ ਵਜੋਂ ਕਮਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ 23.11.2010 ਨੂੰ ਸਪ੍ਰਿੰਟ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ 27.11.2010 ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

80. ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 125 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ., 1973 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਭਾਵ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 26 ਵਿੱਚ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਪਤੀ ਜੋ ਕਿ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਬਸ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਪਤੀ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਮਾਈ ਜਾਂ ਆਮਦਨ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ।

81. ਇਹ ਇੱਕ ਮੰਨਿਆ-ਪ੍ਰਮੰਨਿਆ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ 24.03.2002 ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 10.08.2002 ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਧੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਪਤੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਾਲ ਸਕਦਾ, ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਰਿਪੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਚੰਗੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਕਮਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ੀਲਾ ਰਾਣੀ, ਏਆਈਆਰ 1968 ਡੀਲ 174 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਟਿੱਪਣੀ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

"7.....ਇੱਕ ਯੋਗ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਚੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਫ਼ੀ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸੁਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮਿਆਰ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਠੋਸ ਆਧਾਰ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

82. ਇੱਕ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਪਤੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਜੋ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਅਤੇ

ਰੀਮਾ ਸਲਕਾਨ ਬਨਾਮ ਸੁਮੇਰ ਸਿੰਘ ਸਲਕਾਨ

ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭੁਵਨ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੀਨਾ, ਏਆਈਆਰ 2014 ਐਸਸੀ 2875 ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਨਿਰੀਖਣ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ: -

"3.....ਕੀ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਕੋਡ") ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਦੁੱਖ, ਪੀੜਾ, ਵਿੱਤੀ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਛੱਡ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਢੁਕਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰ ਸਕੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਹਨ। ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਓ, ਇੱਕ ਗੈਰ-ਵਿਅਕਤੀ ਵਾਂਗ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੋ ਜਿਸਨੂੰ ਕਿਰਪਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮੁੱਢਲੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਘੁੰਮਣਾ ਪਵੇ। ਉਹ ਕਾਨੂੰਨਨ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ। ਇਹੀ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਪੱਧਰ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹੀ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਪਤੀ ਉਸਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਜੀਣ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨ ਲਈ ਛਲ ਨਹੀਂ ਵਰਤ ਸਕਦਾ। ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਗੰਭੀਰ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਪਤੀ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਦੇਖੇ ਕਿ ਪਤਨੀ ਇੱਕ ਬੇਸਹਾਰਾ, ਭਿਖਾਰੀ ਨਾ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਅੱਗੇ ਤਿਆਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ "ਧੂੜ ਵਿੱਚ ਧੂੜ" ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਯੋਗ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਪਵਿੱਤਰ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਭਾਵੇਂ ਪਤੀ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪਤਨੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲੈਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬਚਣ ਦਾ ਕੋਈ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

83. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਸਰੀਰਕਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਨੈਤਿਕ ਫਰਜ਼ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਅਟੱਲ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਠਾਈ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਅਪਵਾਦਯੋਗ ਹੈ।

14. ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ: ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਸਿਰਫ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 84 ਤੱਕ ਹੀ ਲੱਭੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"84. ਹੁਣ ਤੱਕ, ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, 2010 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਕਮਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਖਾਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਇਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਪਤੀ ਯੋਗ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੈਂਟਕੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਬੀ.ਕਾਮ., ਐਮ.ਏ. (ਈਕੋ) ਅਤੇ ਐਮ.ਬੀ.ਏ. ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 18,332/- ਰੁਪਏ ਕਮਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਪਤਨੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਰੁਪਏ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। "9,000/- ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 09.12.2010 ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ।"

15. ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਕਾਲਪਨਿਕ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ ਮਾਸਿਕ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਰਾਸ਼ੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸਿਧਾਂਤ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਸਥਿਰ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ, ਸਾਲ 2003 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਟਾਲਣ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਪਿਛਲੇ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, 2015 ਤੱਕ; ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ੱਕੀ ਅਤੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਦਲੀਲ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 2010 ਤੋਂ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਉਹ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ; ਸਾਲ 2010 ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਮਾਸਿਕ ਆਮਦਨ 1,77,364/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2347-2349/2014 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 1 ਨਵੰਬਰ, 2014 ਤੋਂ 20,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ, ਅੱਜ ਵਧਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਰ ਅਤੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੀ ਉੱਚ ਲਾਗਤ ਸੂਚਕਾਂਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੂਰਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਨਵਰੀ 2010 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ 20,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਅਤੇ 1 ਜੂਨ, 2018 ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ 25,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

16. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਧੀ ਹੋਈ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਰਕਮ, ਅੱਜ ਤੋਂ ਅੱਠ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ

ਗਈ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਾਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾ ਕਰੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਰਾਸ਼ੀ ਤੁਰੰਤ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

17. ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ